

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Wojskowej Służby - Piłsudski
87-100 Grudziądz, ul. Podmurza 52, tel. 044 5 65 22 186
e-mail: fundacja@fundacja-elzbiety-zawackiej.pl
NIP 95-11-23 147, REGON 14870302736
KRS 00000 41692
Nr i-ko 02 1090 1506 0000 0000 5002 0244

córka:

Bożena Nowacka

Grudziądz

++

Grudziądz
AK

Sikorska Aniela
z d. Leśniewska

JK: 617/995 Pom.

SPIS ZAWA... OŚCI TECZKI —

Sikorska Aniele
T: 2: 617/995 Pom.
Grodziada AI

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa k. 3 s. 1-4

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora k. 4 s. 1-4

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

k. — s

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

1) bieżąca k. 3 s. 1-3

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] k. 5

VI. Fotografie obiat i korespondencji

1/1. Relacja Sikorska Amieles:

1. Relacja o najbliższym członku konspiracji - córki Bożeny Sikorskiej - Nowackiej z 6.02.1989r., mpis oryg. k. 2 s. 1-3
2. Relacja - dane od córki Bożeny Nowackiej z d. Sikorskiej z 6.11.1992r., mpis oryg. k. 1 s. 4

Rel. K-687/995
Apł. 25/03-91

RELACJA O NIEŻYJĄCYM UCZESTNIKU PRACY KONSPIRACYJNEJ W GRUDZIĄDZU
W OKRESIE OKUPACJI

ANIELA SIKORSKA z domu Leśniewska, urodzona 2 października 1904 r. w Inowrocławiu, z ojca Hermana Leśniewskiego, długoletniego pracownika "Solanek" i matki Heleny z domu Klein, prowadzącej dom z liczną gromadką dzieci. W rodzinie pielęgnowano z dużym zaangażowaniem polskość i Religijność /Inowrocław był pod zaborem pruskim/; śpiewano pieśni patriotyczne, dwoje ze starszych dzieci uczestniczyło w strajku szkolnym o religię w języku polskim, zorganizowanym w Inowrocławiu w 1905 r. analogicznie do strajku we Wrześni, co pociągnęło za sobą represje zaborcy wobec ojca. Ta religijna i patriotyczna atmosfera domu rodzinnego ukształtowała osobowość Anieli, przyszłej "sokołki" i harcerki, a potem uczestniczki pracy konspiracyjnej w okupowanym Grudziądzu.

Po ukończeniu szkoły powszechnej i wydziałowej w Inowrocławiu Aniela rozpoczyna pracę w Księgarni A. Knasta, a następnie W. Hermesa, stając się z czasem dobrym księgarzem i kupcem. Równolegle aktywnie działała w inowrocławskim harcerstwie już w wolnej Polsce.

W roku 1928 przenosi się do Grudziądza - do pracy w Księgarni Franciszka Sikorskiego, w której z czasem pozostanie do końca - tj. do września 1939 r. Po zawarciu związku małżeńskiego z Henrykiem Sikorskim, kupcem, synem właściciela księgarni, oraz po uprzednim ukończeniu rocznego Kursu Handlowego przy Szkole Handlowej, prowadzi wraz z mężem dużą placówkę handlowo-usługową w Grudziądzu przy ul. 3 Maja. Obok księgarni prowadzono artykuły papiernicze oraz warsztat introligatorski i oprawy obrazów oraz dewocjonalia.

Po wkroczeniu okupantów do Grudziądza firma handlowa zostaje zamknięta, a cały majątek skonfiskowany. Mąż - Henryk Sikorski - po kampanii wrześniowej, w której uczestniczył w bitwie nad Bzurą /m. in. koło Zgierza/ i areszcie w grudziądzkiej cytadeli, zostaje wysłany na przymusowe roboty do Niemiec. Aniela Sikorska, z trójką małych dzieci, zostaje w Grudziądzu i - by zapewnić utrzymanie rodzinie - pracuje jako ekspedientka w niemieckim sklepie warzywnym /znała dobrze język niemiecki ze szkoły powszechnej w Inowrocławiu, do której uczęszczała jeszcze w zaborze pruskim/. W latach okupacji mieszkanie Anieli Sikorskiej, do którego sprowadziła swą siostrę - Sabinę Leśniewską - celem zapewnienia opieki nieletnim dzieciom, staje się punktem kontaktowym dla przekazywania lekarstw walczącym w lasach /Borach Tucholskich/. Z zachowanych w rodzinie wiadomości wynika, że lekarstwa były dostarczane przez kobietę o nazwisku Kwiatkowska /imienia brak/ z Jabłonowa, przechowywane w mieszkaniu Anieli Sikorskiej

przy ul. 3 Maja 29 w Grudziądzu, a następnie przez inne osoby zabierane. Aniela Sikorska była więc swego rodzaju łącznikiem w przekazywaniu leków, a jej mieszkanie zakonspirowaną skrzynką kontaktową. W czasie wizyt zarówno p. Kwiatkowskiej z Jabłonowa, o której mówiono, że "przywozi jedzenie", jak i innych osób, obowiązywała normalna gościnność, stąd u dzieci będących w domu nie rodziły się żadne podejrzenia. Nie doszło też do żadnej "wpadki" i do końca ten punkt kontaktowy nie został wykryty. W pamięci dzieci Anieli Sikorskiej zostały jeszcze nazwiska : Jadwigi i Kazimiery Pińnik, Wandy, Łucji Strzyżewicz, które miały związki z odwiedzinami w latach okupacji.

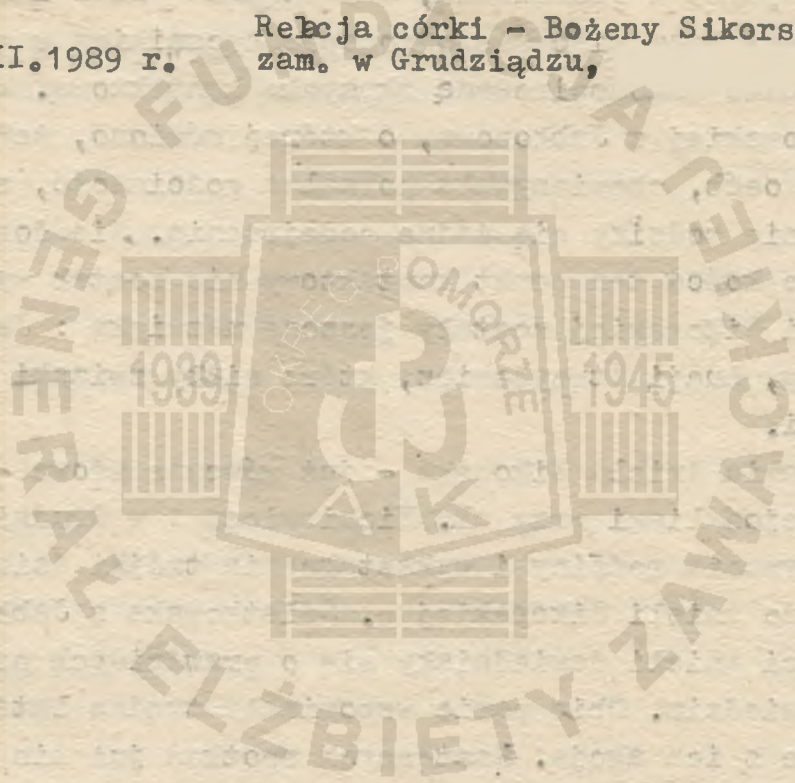
Po wyzwoleniu Aniela Sikorska - już wówczas wdowa - otworzyła mały sklep z dewocjonaliami przy ul. Mickiewicza 1 w Grudziądzu, który był źródłem utrzymania rodziny i wykształcenia trójki dzieci. Któregoś roku przyjechała do Anieli Sikorskiej p. Kwiatkowska z Jabłonowa i wówczas dopiero dzieci Anieli dowiedziały się o prawdziwych przyczynach jej okupacyjnych odwiedzin. Obie panie wspominały trudne lata i niebezpieczeństwa związane z ich akcją. Następnym spotkań już nie było i nic więcej o p. Kwiatkowskiej nie wiadomo.

Aniela Sikorska zmarła - po krótkiej chorobie - 23 marca 1963 r. i została pochowana na grudziądzkim cmentarzu.

verte!

Grudziądz, 6.II.1989 r.

Rebcja córki - Bożeny Sikorskiej-Nowackiej
zam. w Grudziądzu,

Relacja *K-67/995*
b,

- ++ I 1 Sikorska Aniela z domu Leśniewska
- 2 ur 2.X.1904 r w Inowrocławiu
- 3 -
- 4 nie żyje

- II 1 wykształcenie średnie-Inowrocław
- 2 zawód księgarz

Żona kupca, Henryka Sikorskiego, syna księgarza i działacza Franciszka Sikorskiego, ur 1882 w Wielkich Radowiskach koło Wąbrzeźna. Od 1909 prowadził księgarnię w Grudziądzu przy ul 3 Maja znaną firmą na Pomorzu Nadwiślańskim.

Pracowała w księgarni Franciszka Sikorskiego

- 3 -
- III -
- IV zamieszkała z mężem Henrykiem Sikorskim i dziećmi przy

Pracowała po śmierci Teścia Franciszka w księgarni z Mężem

- V -
- należała do organizacji podziemnej AK
- prowadziła skrzynkę kontaktową w mieszkaniu przy ul 3 Maja nr 29
- Mąż wysłany na roboty do Norynbergii -pracował w fabryce amunicji w zakładach podziemnych
- Przyjmowała dane z fabryk od członków AK i przekazywała dalej przez swoją siostrę wspólnie zamieszkałą oraz przez Kolejarza
- Siostra Sabina Leśniewska ur 4.X.1902 w Inowrocławiu-wykształcenie średnie, należała do konspiracji i pełniła funkcję łącznika
- zmarła 25.III.1973 - nie ujawniła się.

Do Pani Anieli Sikorskiej, przyjeżdżała pani z konspiracji i przywoziła z Jabłonowa dla partyzantów opatrunki, lekarstwa i żywność

Na początku wojny, konfiskata mienia, księgarni, usunięci z mieszkae na małe na 3 piętrze

Aniela Sikorska zmarła 23.III.1963

Materiały dla Konspiracji dostarczała Wanda Strzyżewicz -pracowała w biurze na lotnisku w Flugzeugwerk

dane od córki
Bożeny Nowackiej z domu Sikorskiej
Grudz.

6.XI.1992

Relacja

b,

- I 1 Sikorska Aniela z domu Leśniewska
2 ur 2.X.1904 r w Inowrocławiu
3 -
4 nie żyje

- II 1 wykształcenie średnie-Inowrocław
2 zawód księgarz

Żona kupca, Henryka Sikorskiego, syna księgarza i działacza
Franciszka Sikorskiego, ur 1882 w Wielkich Badowiskach koło Wą
brzezna. Od 1909 prowadził księgarnię w Grudziądzu przy ul 3 Maja
znaną firmą na Pomorzu Nadwiślańskim.

Pracowała w księgarni Franciszka Sikorskiego

3 -

- III -

- IV zamieszkała z mężem Henrykiem Sikorskim i dziećmi przy ul 3 Maja
nr 29. Pracowała po śmierci Teścia Franciszka w księgarni z Mężem

V -

należała do organizacji podziemnej AK
prowadziła skrzynkę kontaktową w mieszkaniu przy ul 3 Maja nr 29
Mąż wysłany na roboty do Norynbergii - pracował w fabryce amunicji
w zakładach podziemnych
Przyjmowała dane z fabryk od członków AK i przekazywała dalej prze:
swoją siostrę wspólnie zamieszkałą oraz p rzez Kolejarza
Siostra Sabina Leśniewska ur 4.X.1902 w Inowrocławiu - wykształcenie
średnie, należała do konspiracji i pełniła funkcję łącznika
zmarła 25.III.1973 - nie ujawniła się.

Do Pani Anieli Sikorskiej, przyjeżdżała pani z konspiracji i przy
woziła z Jabłonowa dla partyzantów opatrunki, lekarstwa i żywność
Na początku wojny, konfiskata mienia, księgarni, usunięci z mieszkae
na małe na 3 piętrze
Aniela Sikorska zmarła 23.III.1963

dane od córki

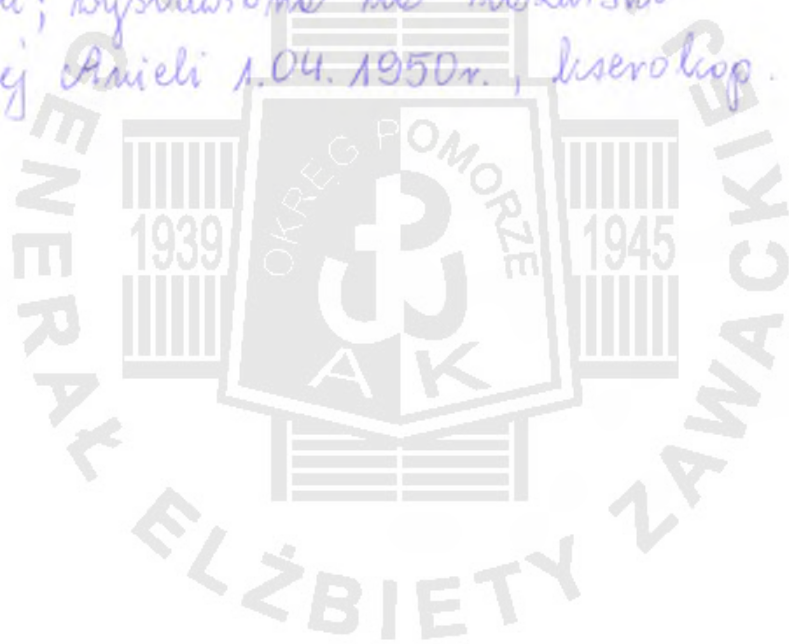
Bożeny Nowackiej z domu Sikorskiej

Grudz.

6.XI.1992

1/2. Dokumenty dotyczące osoby relatora:
Sikorisko, Amieła:

1. Odpis skrócony aktu wrodzenia, kserokop. k. 1 s. 1
2. Świadectwo chrztu Heleny Amieli
Leśmiewskiej, kserokop. oryg. k. 1 s. 2
3. Odpis skrócony aktu małżeństwa
Amieli Leśmiewskiej, kserokop. oryg. k. 1 s. 3
4. Legitymacja Związku Łączenia Kupców w
Pomorzu - Łączenie Kupców w
Gudziądzu; wystawiona na nazwisko
Sikoriskiej Amieli 1.04.1950r., kserokop.
oryg. k. 1 s. 4

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

Zastrzeżę się opłatę skarbową zł 4.50

Województwo bydgoskie

Powiat Inowrocławski

URZĄD STANU CYWILNEGO
Inowrocławiu

Odpis skrócony aktu urodzenia

w Inowrocławiu

Nr I-213/1904

Zaświadczam, że Aniola Leśniewska (nazwisko i imię)

urodził 3 się dnia drugiego października tysiąc dziewięćset czwartego

1904 roku w Inowrocławiu

z ojca Hermena Leśniewskiego (nazwisko i imię) ślusarza maszynowego zamieszkałego

w Inowrocławiu i matki Heleny z domu Klein (nazwisko i imię) (nazwisko o rodome) (nazwisko)

zamieszkałej w Inowrocławiu, dnia 7 czerwca 1956 r.

W zastępstwie

Kierownik
Urzędu Stanu Cywilnego
Helena Jagodzińska

CWD Baza Łódź Zam 138/SŁ

P.Z.G. w Pabianicach 70 54-56 1 408.700 ext. pap. plm. f. 2/3 A5

zest. do listu z 24.06.2002r.

Ex libris metr. parochiae s. Nicolai - Junivladislaviae.

Wyciąg z ksiąg kościelnych rz.-kat. kościoła parafjalnego św. Mikołaja w Inowrocławiu.

Testimonium baptismi — Świadcstwo chrztu

Nr.	Cognomen et Nomen Nazwisko i imię	Nomina Parentum Imiona rodziców		Religio Religja		Locus nativitatis Miejsce urodzenia	Nativitatis Urodzenia			Baptismi Chrztu		Patrini Chrzestni
		Patris Ojca	Matris Matki	Patris Ojca	Matris Matki		Dies Dzień	Mensis Miesiąc	Annus Rok	Dies Dzień	Mensis Miesiąc	
587 /09	Leśniewska	Herman	Helena			Inowrocław	2	set.	1904	16	set.	
	Michał		Helena								1904	

Zgodność wyciągu niniejszego z księgą kościelną poświadcza się.

Inowrocław, dnia 7 maja

Supradictus(a) iniiit matrim. cum die

in eceles

Handwritten signature

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

Województwo... bydgoskie Powiat... Grudziądzu
URZĄD STANU CYWILNEGO w...

Odpis skrócony aktu małżeństwa

I. DANE DOTYCZĄCE OSÓB ZAWIERAJĄCYCH MAŁŻEŃSTWO:

Table with 2 columns: Mężczyzna, Kobieta. Rows include: 1. Nazwisko (Sikorski, Leśniewska), 2. Imię (Henryk, Aniela), 3. Zawód (kupiec), 4. Data urodzenia (18 września 1909, 2 października 1905), 5. Miejsce urodzenia (Grudziądz, Inowrocławiu).

Leśniewska

II. DANE DOTYCZĄCE DATY I MIEJSCA ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA:

1. Data dziewiętnastego maja tysiąc dziewięćset trzydziestego czwartego - -1934. 2. Miejsce Grudziądz - -

III. DANE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

Table with 2 columns: Mężczyzny, Kobiety. Rows include: A. Ojciec (Sikorski, Leśniewski), B. Matka (Bronisława, Helena), 2. Nazwisko (Kowalska, Klein).

Poświadczam zgodność powyższego odpisu z treścią aktu małżeństwa Nr 122 1934 Grudziądz, dnia 29. 10. 1962 r.

mp KIEROWNIK Urzędu Stanu Cywilnego

MSW - M-13 - Zam. 1202/PWH/S/ŁŁ/CWD 1202 - ŁDA - 5.4.62 - 900.000 - Pap. piśm. kl. III A1/60 g

Pierzecz Związku Wojewódzkiego

Wiktoria Stubielska
(podpis właściciela legitymacji)

Wzór zatwierdzony przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego pismem z dnia 17. VI. 1949 r. O-V-A-5/8
Druk J. Eich. Kce 84 23. I. 50 - R 1-13194 - 50000

LEGITYMACJA

Związek Zrzeszeń **51078**
na Pomorzu
Bydgoszcz, Nowy Rynek 10
Telef. 29-11

stwierdza, że ob. *Stubielska*
(imię)

Sikorska
(nazwisko)

2 X 1904
(data i miejsce urodzenia)

Grudziądz, ul. Mickiewicza 1
(adres)

jest członkiem

Zrzeszenie Kupców

Grudziądz
Prezes m. p. Dyrektor

Grudziądz dnia *1 IV 1950*

Termis, ważności legitymacji podany jest na stronie 6

zest. do listu z 24.06.2002.

IV/1. Korespondencja: Sikorska, Aniela;
biewące:

1. List do Fundacji do Bożeny Nowackiej
(córki Anieli) z 17.06.2002 - uzupeł.
relacji, relp. kop. k. 1 s. 1
2. Odp. na w/w z 24.06.2002, relp.
oryg. k. 1 s. 2-3
3. List do Fundacji z 5.06.2002,
relp. kop. k. 1 s. 4

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWE

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-1
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU, NR 10901506-4675-128-0

Toruni 17. 06. 2002r.

1x
- prosba o zdjecie
dokumenty Anieli Sikorskiej
+ Biuletyn

Pani
Bożena Nowacka

1.dz.2589 POM 2002

86-300 Grudziądz

Szanowna Pani!

Jestem dokumentalistką Fundacji Archiwum Pomorskie Armii Krajowej w Toruniu i pragnę Panią poinformować, iż w naszym Archiwum znajduje się teśko sygn. 617/995, w której znajduje się relacja o konspiracyjnej działalności Pani Matki śp. Anieli Sikorskiej z d. Lesniewskiej. W związku z tym, że Fundacja wydaje „Słownik biograficzny konspiracji pomorskiej 1939-1945”, wyszło drukiem już 5 zeszytów bardzo proszę Panią o przystanie fotografii Pani Anieli, którą umieszcilibyśmy obok biogramu. Cenne dla nas byłyby także chociażby kserokopie dokumentów śp. Anieli. W załączeniu przesyłam ostatni numer „Biuletynu” Fundacji.

Bardzo liczę na współpracę.

W imieniu Pani Profesor Elżbiety Zawackiej przesyłam pozdrowienia.

Z wyrazami szacunku i poważania
dokumentalistka

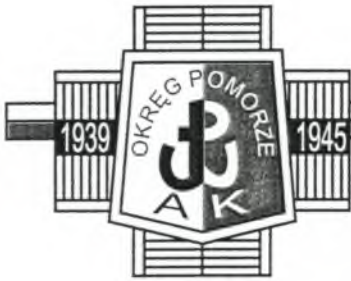
Elżbieta Skerska

Załączniki :

1. fotografia legitymacyjna sp. Anieli Sikorskiej - dział ikonografii
2. kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia
3. - " - świadectwa chrztu
4. - " - odpisu skróconego aktu małżeństwa
5. - " - legitymacji Związku Zrzeszeń Kupców na Pomorzu -
- Zrzeszenie Kupców w Gdyni, Gdańsku.

patrz a. 1/2; zdj. dział ikonografii
E.S.

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl
 KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU, NR 10901506-4675-128-00-0

Torun 5.06.2002r.

1.dz.2739 POM 2002

odp. na

1.dz. 2657

- polutowanie
 kolbion dokumentów

Pani

Bożena Sikorska - Nowacka

86-300 Gрудziądz

Szanowna Pani!

Bardzo serdecznie dziękuję za przesłanie
 kserokopii dokumentów sp. Pani Anieli Sikorskiej
 oraz zdjęć. Dokumenty zostały dostarczone
 do relacji o konspiracyjnej działalności Pani
 Anieli w sprawie o sygn. akt. 617/995 Pom.

Zapewniam Panią, że w następnym zębie
 „Słownika biograficznego konspiracji pomorskiej”
 (misył 0 z. 6) ukasze się biogram Pani Anieli;
 nastąpi to jednak za 2 lata.

Będę zobowiązana ze utrzymywaniem z
 nimi kontaktu.

Za czę pozdrowienia i wyrazy
 szacunku!

Z poważaniem
 dokumentalistka Elżbieta Skerska

T: K: 617/995 Pom. Grudziądz

Sikorska Amela
✓ Karty informacyjne
k. 5

Siłkowska Aniela
z d. Desniewska
żona Karola Henryka
Siłkowskiego
z em. Gnieźnieński

Obwód Gnieźnieński
AK 1

w. 2. X 1904,

członek AK - organizacja
kontaktowa w Kriegerów
zbiórka medykamentów

zm. 23 III 1963

relacja córki Bożeny Kocnekiej

wsk. 17 -

Grudniędz 2
AK

Sikorska Aniela
osłonek AK
z domu Lesnińska

Zob. T.S. Suihorska ins. Grudniędz
111 II/15 II/13

Grudziądz

AK

++ Sikorska Aniela z domu Leśniewska
 ur 2.X.1904 r w Inowrocławiu
 zawód księgarz
 w mieszkaniu przy ul 3 Maja 29 III p prowa-
 dziła skrzynkę kontaktową
 Materiały dostarczała Wanda Strzyzewicz -pracuj-
 jąca w biurze na lotniku w Flugzeugwerke
 Mieszkająca razem siostra Sabina była łącznicz-
 ką. Kontakt z Panią z Jabłonowa należącą do kon-
 spiracji -przywożąca leki i opatrunki oraz żywno-
 ścią umarła 23.III.1963

relacja córki

Bożeny Nowackiej

Sikorska Amile
zob. rel. o Strzyżewicz Wandzie K 616-994⁹

Grodziński
samopomoc

Helena Strzyżewicz wyznawa Sikorski
Ojciec jako uczestnik konspiracji
siostra Sabiny Leszczyńskiej z d. Sikorski

SKam 1991

გეორგი ოზ. რკ.
5

†† ბილარია ბიელა და დოლი ლესნიევიჩა
მ. 2. 1904² წ. სომხობაში
დასახლებულია ^{203 41 63} ს. გრიგორი, ძველ
კლიგარ ჰერვზ, სიმა ფრანცისკა
პრონაქია სკრეულს კვითალი
ნა. 4¹ მ. 3 მარტი 29 48 1909
საბინა ლესნიევიჩა მ. 25 4 73
2 ჯაბოცონა - ოპატევიჩი, ლესნიევიჩა
სიმა და ლესნიევიჩა სიმა

córka Bożena Nowacka
 Grudziądz

Sikorska Aniela
K-617-995

Grudziądz
Sumop.

PL/1963

Sikorska Aniela

Sikorska Aniela

